

SÖZ SANATLARI ETKİNLİKLERİ 1 (8.SINIF TÜRKÇE)

1. ETKİNLİK:

Aşağıdaki dizelerde, beyitlerde ve dörtlülüklerde bulunan söz sanatlarını bularak açıklayınız.

		SÖZ SANATI	AÇIKLAMA
1	Senin için yas tutuyor, bulutlarıyla gökler		
2	Arzu başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek		
3	Bu mezarlık bana neler söylüyor neler Diyor ki, viran olmaz tek bucak viraneler		
4	Gel gitme kalmasın gözüm yollarda Her taraf bu akşam sel fidan boylum		
5	Bir gönül macerası anlatıyor, dalgalar Mavi sular söylüyor, kalbimin ninnisini		
6	Gözlerimiz yaşlıydı, gönüllerimiz mahzun Hepimiz memleketten konuştuk uzun uzun		
7	Sana olan aşkıma dağ taş eritir, Gözümdeki yaşlardan bir deniz olur.		
8	Gül yüzüne hasretim, canımın cananısın sen		
9	Güneş her akşam batıp her gün doğuyorsa Çiçekler solup solup tekrar açıyorsa En derin yaralar kapanıyorsa En büyük acılar unutuluyorsa Neden korkular hayatta söyleyin bana		
10	Sağlık gibi dost, hastalık gibi düşman, yalnızlık gibi korku, açlık gibi acı yoktur.		
11	Bir çal da dinleyelim haydi "Zahidem"i		
12	Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.		
13	Elim değse akan sular tutuşur, İçim dışım yanar oldu gel gayrı.		
14	Öyle bir devim ki, ben hakikatte pireyim Bir delik gösterin de utancımın gireyim		

2. ETKİNLİK:

Aşağıdaki dizelerde, beyitlerde ve dörtlülüklerde bulunan söz sanatlarını bularak açıklayınız.

		SÖZ SANATI	AÇIKLAMA
1	Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü Kar değil gökyüzünde yağan beyaz ölümdü.		
2	Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün Kızılığında ısındık Dağlardan çöllere düşürdüğü gün Gölgene sığındık		
3	Gözlerin menekşe dudağın gonca Beklerim gelmezsin akşam olunca		
4	Gülen çehremi görüp Sanmayın beni bahtiyârdır Her kahkahanın içinde Bir damla gözyaşı vardır.		
5	Gözlerin bir mavi deniz Gönlüm orada düştü aşka		
6	Yaram var, havanlar dövemez merhem Yüküm var, bulamaz pazarlar dirhem		
7	Adam elini uzattı; tam onu koparacağı sırada, mor menekşe, "Bana dokunma!" diye bağırdı.		
8	Lâkin ben hiç bu kadar mahzun olmadım Ölümü hatırlatan ne var bu resimde? Hâlbuki hepimiz hayattayız.		
9	Akıl ersin, ermesin sevdama Senden yanayım, dedi yeşeren dal senden yana.		
10	Elbette bazen çiçek açıp bazen solacağım Elbette daldan dala konup sonra uçacağım Elbette bazen hızla dönüp bazen duracağım Elbette bazen söyleyip bazen susacağım		
11	Dediklerini yaptırmak için bin dereden su getirdi.		

SÖZ SANATLARI ETKİNLİKLERİ 1 (8.SINIF TÜRKÇE)

1. ETKİNLİK:

Aşağıdaki dizelerde, beyitlerde ve dörtlülüklerde bulunan söz sanatlarını bularak açıklayınız.

		SÖZ SANATI	AÇIKLAMA
1	Senin için yas tutuyor, bulutlarıyla gökler	Kişileştirme	Göklere yas tutma özelliği yüklenerek kişileştirme sanatı yapılmıştır.
2	Arzu başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek	Benzetme	Arzu, yıldızlara benzetilmiştir.
3	Bu mezarlık bana neler söylüyor neler Diyor ki, viran olmaz tek bucak viraneler	İntak (Konuşturma)	Mezarlık konuşturulmuştur.
4	Gel gitme kalmasın gözüm yollarda Her taraf bu akşam sel fidan boylum	Benzetme	Sevgilinin boyunu fidana benzetmiş.
5	Bir gönül macerası anlatıyor, dalgalar Mavi sular söylüyor, kalbimin ninnisini	Kişileştirme	Dalgalara anlatma, mavi sulara söyleme özelliği yüklenmiştir. Bu özellikler insana ait özelliklerdir. Kişileştirme yapılmıştır.
6	Gözlerimiz yaşlıydı, gönüllerimiz mahzun Hepimiz memleketten konuştuk uzun uzun	Mecazımürsel (ad aktarması)	Memleket kelimesiyle memleketteki kişiler ve olaylar kastedilmiştir.
7	Sana olan aşkımda taşı eritir, Gözümdeki yaşlardan bir deniz olur.	Abartma	Aşk soyut bir kavramdır, taşı eritmez. Aşkın ne kadar yoğun olduğunu belirtiyor şair.
8	Gül yüzüne hasretim, canımın cananısın sen	Benzetme	Sevgilinin yüzü, güle benzetilmiştir.
9	Güneş her akşam batıp her gün doğuyorsa Çiçekler solup solup tekrar açıyorsa En derin yaralar kapanıyorsa En büyük acılar unutuluyorsa Neden korkulur hayatta söyleyin bana	Tezat	Batmak ve doğmak kelimeleri arasında zıtlık ilişkisi vardır.
10	Sağlık gibi dost, hastalık gibi düşman, yalnızlık gibi korku, açlık gibi acı yoktur.	Benzetme	Sağlık dostta, hastalık düşmana, yalnızlık korkuya ve açlık acıya benzetilmiştir.
11	Bir çal da dinleyelim haydi "Zahidem"i	Mecazımürsel (ad aktarması)	Zahidem türküsü kastedilmiştir.
12	Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.	Abartma	Şair derdinin ne kadar çok olduğunu belirtiyor.
13	Elim değse akan sular tutuşur, İçim dışım yanar oldu gel gayrı.	Abartma	Şair derdinin ne kadar çok olduğunu sular tutuşur diyerek belirtiyor.
14	Öyle bir devim ki, ben hakikatte piyem Bir delik gösterin de utancımdan gireyim	Tezat	Şair, "dev" ve "pire" sözleriyle bir zıtlık oluşturmuştur. Şair ben dev görünebilirim, diyor ama gerçek öyle değil gerçekten de ben bir piyem, bir deliğe girecek kadar küçüğüm, diyor.

2. ETKİNLİK:

Aşağıdaki dizelerde, beyitlerde ve dörtlülüklerde bulunan söz sanatlarını bularak açıklayınız.

		SÖZ SANATI	AÇIKLAMA
1	Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü Kar değil gökyüzünde yağan beyaz ölümdü.	Tezat	Beyaz ve karanlık kelimeleriyle zıtlık sanatı yapılmıştır.
2	Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün Kızılığında ısındık Dağlardan çöllere düşürdüğü gün Gölgene sığındık	Abartma	Bu dörtlülükte şair, bayrağa seslenmekte, bayrak sevgisini, duygularını abartılı bir şekilde anlatmaktadır. Bayraktaki kırmızı renkle insan ısınmaz, bayrağın gölgesine bir kişi ancak zor sığar. Şair “kızılığında ısındık, gölgene sığındık” sözleri ile abartma yapmıştır.
3	Gözlerin menekşe dudağın gonca Beklerim gelmezsin akşam olunca	Benzetme	Gözler menekşe çiçeğine, dudaklar da goncaya benzetilmiştir.
4	Gülen çehremi görüp Sanmayın beni bahtiyârdır Her kakhahanın içinde Bir damla gözyaşı vardır.	Tezat	Kakhaha, gülen sözcükleri ile gözyaşı arasında tezat vardır.
5	Gözlerin bir mavi deniz Gönlüm orada düştü aşka	Benzetme	Gözler, mavilik bakımından denize benzetilmiştir.
6	Yaram var, havanlar dövemez merhem Yüküm var, bulamaz pazarlar dirhem	Abartma	Şair, yaralarının ve yükünün çokluğunu abartarak ifade etmiştir. Kişinin vücudunda yaralar varsa, bu yaralara küçük bir merhem yeter. Yine kişinin taşıyabileceği yük bellidir. Ama şair, bunları olduğundan fazla göstererek içinde bulunduğu durumu vurucu bir şekilde anlatmak istemiştir.
7	Adam elini uzattı; tam onu koparacağı sırada, mor menekşe, “Bana dokunma!” diye bağırdı.	Konuşturma	Menekşe konuşturulmuştur.
8	Lâkin ben hiç bu kadar mahzun olmadım Ölümü hatırlatan ne var bu resimde? Hâlbuki hepimiz hayattayız.	Tezat	Ölüm ve hayat sözcükleri arasında zıtlık kurulmuştur.
9	Akıl ersin, ermesin sevdama Senden yanayım, dedi yeşeren dal senden yana.	Konuşturma	Dal konuşturulmuştur.
10	Elbette bazen çiçek açıp bazen solacağım Elbette daldan dala konup sonra uçacağım Elbette bazen hızla dönüp bazen duracağım Elbette bazen söyleyip bazen susacağım	Tezat	Çiçek açmak, solmak; konmak, uçmak; dönmek, durmak; söylemek, susamak kelimeleri arasında zıtlık oluşturulmuştur.
11	Dediklerini yaptırmak için bin dereden su getirdi.	Abartma	Bin dereden su getirmek deyimile abartma yapılmış.